

EKONOMIA

Ez dugu zaintzaile izateko baimenik eskatu

AINHOA ETXAIDE
AMORRORTU

Bederatzi egun gehiago izango ditugu Hego Euskal Herrian ordaindu gabeko zaintza lanak eta enplegua bateragarri egiteko. Begi onez ikusi da neurria, urrats berri bat delakoan zaintzaren zama arintzeko eta jasangarriagoa egiteko familiei, familia eredu asko daudela aitortuz gainera. Txalotzekoa... edo ez.

Kontziliazio politikak ez dute balio izan gizonak zaintza lanetara batzeko; baimen gehienak emakumeok hartzen ditugu eta gehiago pertsona helduen zaintzarako direnean. Zaintza lanek ekonomikoki eta sozialki emakumeak zigortzea betikotzen duten politikak dira, enpleguan eragiten dutelako eta jardunaldi bikoitzak gure parte hartze sozialerako aukerak murrizten dituelako. Ez dira behar besteak zaindua izan behar denaren premiak asetzeko. Zaintzak gaixotasunekin eta momentuko menpekotasunarekin parekatzen ditu, ez pertsonen beharrekin, zaintzen ikuspegi mugatu eta ezegokian tematuz.

Egia da zaintzen duenarentzat ongi etorriak izango direla baimen egunak. Baina etsigarria da zaintzak antolatzekeo eredu aldatzeko borrokatzen dugunontzat halako neurriak hartzen direnean kontziliazio politikak gaitzetzeko eta zaintza sistema bat egituratzeko garaia dela esaten duenik ez entzutea instituzioetan. Etsigarria, lanaldiaren murrizketaz ez hitz egitea, Eta etsigarria zaintzak familia kontua izaten jarraitzen duela ikustea.

Feminismoak aspaldi utzi zion zaintzeko baimena eskatzeari zaintzak bere osotasunean berrantolatzea eskatzeko, eta bada garaia emakumeen askapenerako funtsezkoa den aldarrikapena agenda politiko eta instituzionalean dagokion lekua hartzeko. ●

ANALISIA

Gurea bere egiten duen Paris horri...

JENOFA BERHOKOIRIGOIN

Duela 40 urte plazaraturiko *Maiatz* literatura aldizkariaren lehen alea esku artean, epilogoko "euskarak hil behar zuela, beste mintzaira zibilizatuei bide egiteko, Unamunok hala zeukan, dohakabeak. Guk ez dugu euskara beste mintzaira baten compost nahi" pasarteak eraman ninduen bi gertakizunetara. Bata, Frantziaren ordezkari Pirinio Atlantikoetako prefetak Euskararen Eguna kari, Euskaraldiaren logoa erabiliz "Prefetak euskararen hiztun orori besta ona desiratzen die. Frantziaren ondarearen osagai garrantzitsu den euskara sostengatzen du Estatuak, Euskararen Erakunde Publikoaren bitartez" zekarren txioa. Bestea, Frantziako Kultura ministerioak bere ondare immaterialeko kultur ondasunen zerrendan bertsoalaritza sartu izana. Paris, Bordale, Paue: ez gara zuen lurrustel. Gurea ustelarazi nahian zabilzate, zabor gaituzue amets; baina *liberté, égalité, fraternité* eta "aniztasunaren" defendatzaile figura ontzeko erabili ohi gaituzue, gurea zuena eginenez. Zerrendan sartzeko eskaera luzatu zitzaion Frantziako Kultura ministerioari. Galdea eginik erantzuna jaso dugu. Badeke sesitu ez dudun arrazoi bat; konfiantza egiten diet udazken eder, aberats eta euskaldun hau eskaini diguten bertsoegintzako eragileei –esker onak besterik ez ditut Nafarroa Arenan pasatako egunaren biharamunean-. Baina ezer galdetu gabe, abenduaren 3an "besta on" bat desiratzea? Zeinek eta Frantziak? Ez, Paris, gurea ez da besta bat; ofizialtasunik gabe trabaz traba aitzina egitea latza da, eta errua zurea da. Euskaraldiaren irudia erabiltzeko ez zituen hautsak harrotu, euskalgintzak ez zion ihardu (ez behintzat publikoki). Ekimen horrek norbanakoan jartzen du arreta, gure hizkuntza ohituretan eragin beharra daukagulako. Arrazoi. Baina euskara politikoa da, norbanakoa politikoa da, eta ekuazio horretan osagai politikoa faltan da: ofizialtasun eza eta pairatu beharreko diglosia da euskaldunaren lur linguistikoa Lapurdi, Baxenabarre eta Zuberoan. Ohiturak indibidualak dira, baina inguruneak eragin handia dauka horietan. Oreka bidean, osagai politikoa eta sistemikoa gehiturik, lur hori irauli nahia uztartu beharra diogu ariketa soziolinguistikoari. Bestela compost gisa baliatuko gaitu Parisek, urtean behin txio madarikatu baten bidez laudatuz gurea. ●